

DOI: 10.33766/2524-0323.101.196-205

УДК: [342.9 : 930.25](477)

*Хромов А. В., кандидат історичних наук,
голова Державної архівної служби України (м. Київ, Україна)
e-mail: a.khromov@arch.gov.ua
ORCID iD : <https://orcid.org/0000-0002-9546-7089>*

ПРОБЛЕМА ВИЗНАЧЕНОСТІ АДМІНІСТРАТИВНО-ПРАВОВОГО СТАТУСУ ЦЕНТРАЛЬНИХ ДЕРЖАВНИХ АРХІВІВ УКРАЇНИ

У статті порушено питання про те, що в умовах воєнної агресії росії проти України та правового режиму воєнного стану в державі вкрай важливим є забезпечення належного урядування та ефективного адміністрування роботи державних інституцій. Особливо актуальним це є для системи центральних державних архівів, які поєднують у собі функціонал культурних інституцій, органів влади та архівних установ. Для дослідження адміністративно-правового статусу центральних державних архівів, визначення проблемних питань їх належного адміністрування та шляхів розвитку в статті використано загальні наукові та спеціально-юридичні методи: описання та аналізу, хронологічний (історичний), порівняльно-правовий, формально-юридичний та логіко-юридичний. У статті вказано, що система державних архівів України станом на початок 2023 року включає майже півсотні крупних центральних, обласних та галузевих державних архівів, а також сотні архівних відділів районних державних адміністрацій, органів місцевого самоврядування, наукових установ тощо. Оптимізація системи центральних державних архівів з 9 до 7 установ була зумовлена викликами воєнного часу, скороченням фінансування державного сектору в цілому та архівної галузі зокрема. Підготовка до затвердження положень новоутворених центральних державних архівів вчоргове виділило наявність колізій права у сфері організації роботи персоналу центральних держархівів та вказало на відсутність правової визначеності організаційно-правової форми цих інституцій. Встановлено, що після ухвалення в 2015 році Закону України «Про державну службу» не було забезпечено приведення у відповідність до національних законодавчих новел нормативно-правових актів архівного законодавства, що спричинило появу колізійних норм та невизначеності в адміністративно-правовому статусі центральних державних архівів України. Констатовано, що колізію між нормами двох спеціальних законів, що регулюють функціонування архівів та державної служби відповідно, доцільно усунути, внісши зміни до підзаконних актів у галузі архівної справи.

Ключові слова: адміністративно-правовий статус, центральні державні архіви, державна служба, публічне адміністрування.

Постановка проблеми. Широкомасштабне вторгнення російських військ в Україну, як наслідок, впровадження правового режиму воєнного стану докорінно змінило життя українського суспільства та державного апарату зокрема. Ефективна робота органів влади, інституцій держави є критично важливим у цей час. Як ніколи до того постала актуальність забезпечення належного урядування та ефективного адміністрування роботи держапарату. Не оминула ця

проблема й системи центральних державних архівів, які є поліфункціональними та поєднують риси органів влади, а також закладів культури, архівних установ. Робота центральних державних архівів України регулюється низкою законів і десятками підзаконних актів у сфері архівної справи та діловодства, культури та державної служби (публічного адміністрування). Одним із ключових завдань у роботі Державної архівної служби України є напрацювання пропозицій для Міністерства юстиції з подальшою метою удосконалити нормативно-правові акти галузі, зокрема щодо усунення наявних колізій права.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Поняття адміністративно-правового статусу є одним із базових для юридичної науки і представлено в роботах низки зарубіжних і вітчизняних науковців. Зокрема, його вивчали: В. Б. Авер'янов, Ю. П. Битяк, К. Г. Волинка, С. В. Ківалов, В. В. Копейчиков, Д. М. Павлов, С. М. Попова, О. Ф. Скакун та ін. Дослідженню еволюції архівної справи та розробці галузевої термінології аналізу архівних норм права присвячено праці Г. В. Боряка, І. Б. Матяш, К. Є. Новохатського, М. Г. Палієнко та інших науковців-дослідників. Проблематикою реформування системи українських державних архівів, обґрунтуванням ідеї створення Національного архіву, діяльності архівів в умовах сучасної війни в різні часи займалися відомі дослідники архівної справи: І. Б. Матяш [1], К. Є. Новохатський [2], М. Г. Палієнко [3], Я. С. Калакура [4] та багато інших. Однак, проблема визначеності адміністративно-правового статусу центральних державних архівів не була предметом спеціального наукового дослідження українських чи іноземних дослідників. Це можна пояснити низкою об'єктивних та суб'єктивних факторів: вузькість проблематики, відсутність публічної комунікації зазначеної проблематики в архівному середовищі, тривалість процесу (відносно короткі строки), фокус дослідників щодо більш глобальних проблем архівної галузі. Тому нині, у зв'язку з викликами воєнного часу, коли існує гостра необхідність збереження та відтворення історичної та культурної спадщини України, скорочення фінансування державного сектору загалом та архівної галузі зокрема, постає питання визначеності адміністративно-правового статусу центральних державних архівів України, що й становить актуальність даної наукової статті та потребує дослідження.

Формулювання цілей. Мета статті – визначити недоліки в чинній організаційно-правовій формі центральних державних архівів як архівних установ та надати авторське бачення адміністративно-правового статусу центральних державних архівів України. Для дослідження адміністративно-правового статусу центральних державних архівів, визначення проблемних питань їх належного адміністрування та шляхів розвитку використано загальні наукові та спеціально-юридичні методи: описання та аналізу, хронологічний (історичний), порівняльно-правовий, формально-юридичний та логіко-юридичний. Результат дослідження полягає у виявленні наявності правової колізії між нормами спеціального архівного законодавства та законодавства про державну службу, визначено потребу та шляхи владнання колізійних практик.

Виклад основного матеріалу. Система державних архівів України станом на початок 2023 року є достатньо представницькою та потужною – майже півсотні крупних центральних, обласних та галузевих державних архівів, а також сотні архівних відділів районних державних адміністрацій, органів місцевого самоврядування, наукових установ тощо. Державна архівна служба України безпосередньо керує роботою 7 центральних архівів: Центральний державний науково-технічний архів України (ЦДНТА України), Центральний державний історичний архів України, м. Львів (ЦДІАЛ України), Центральний державний історичний архів України, м. Київ (ЦДІАК України), Центральний державний архів-музей літератури і мистецтва України (ЦДАМЛМ України), Центральний державний архів вищих органів влади та управління України (ЦДАВО України), Центральний державний аудіовізуальний та електронний архів (ЦДАЕА), Центральний державний архів громадських об'єднань та українці (ЦДАГОУ). Останні два утворені відповідно до постанови Кабінету Міністрів України від 28 червня 2022 р. № 732 [5] шляхом злиття Центрального державного кінофотофоноархіву України ім. Г. С. Пшеничного (ЦДКФФА України імені Пшеничного) з Центральним державним електронним архівом України (ЦДЕА України) та Центрального державного архіву громадських об'єднань України (ЦДАГО України) з Центрального державним архівом зарубіжної україніки (ЦДАЗУ) відповідно. Оптимізація системи центральних державних архівів з 9 до 7 установ була зумовлена викликами воєнного часу, скороченням фінансування державного сектору загалом та архівної галузі зокрема, виконання не повною мірою та не на належному рівні функціоналу, визначеного для ЦДАЗУ та ЦДАЕ України [6, с. 106-109].

Підготовка до затвердження положень новоутворених центральних державних архівів вчергове наголосило про наявність колізій права у сфері організації роботи персоналу центральних держархівів і вказало на відсутність правової визначеності організаційно-правової форми цих інституцій.

У зазначеній сфері суспільних відносин діють такі нормативно-правові акти: Закони України: «Про Національний архівний фонд та архівні установи» [7]; «Про державну службу» [8]; «Про центральні органи виконавчої влади» [9]; постанови Кабінету Міністрів України «Деякі питання затвердження граничної чисельності працівників апарату та територіальних органів центральних органів виконавчої влади, інших державних органів від 5 квітня 2014 року № 85» [10]; «Про затвердження Положення про Державну архівну службу України» від 21 жовтня 2015 року № 870 [11]. Аналіз чинних нормативно-правових актів свідчить про наявність колізійних норм у зазначених законах. Так, відповідно до частини першої статті 25 Закону України «Про Національний архівний фонд та архівні установи» [7], центральні державні архіви створюються за рішенням Кабінету Міністрів України для зберігання документів Національного архівного фонду (далі – НАФ), відповідно до свого профілю, що мають загальнодержавне значення. На сьогодні центральні державні архіви є установами, що належать до сфери управління Державної архівної служби України (далі – Укрдержархіву).

Частиною другою статті 25 Закону про НАФ встановлено, що статус посадових осіб *установ* (*курсив* наш – А. Х.) визначається згідно із Законом України «Про державну службу». Водночас, відповідно до пункту 15 частини третьої статті 3 Закону України «Про державну службу», дія цього Закону не поширюється на працівників державних підприємств, *установ* (*курсив* наш – А. Х.), організацій, інших суб'єктів господарювання державної форми власності, а також навчальних закладів, заснованих державними органами [8].

Отже, чинна законодавча база містить протиріччя норм, коли центральні державні архіви, як архіви установи, мають у штаті посадових осіб, на яких має розповсюджуватися законодавство про державну службу, водночас спеціальне законодавство про державну службу виключає можливість її існування в державних установах. У положеннях центральних державних архівів, затверджених в 2012 році, містилась норма про те, що вони є державними органами. Так, до прикладу, у пункті 1 Положення про Центральний державний історичний архів України, м. Київ, 2012 року (далі – ЦДІАК України) зазначено, що ЦДІАК України створюється, реорганізовується і ліквідується за рішенням Кабінету Міністрів України і належить до сфери управління Державної архівної служби України. ЦДІАК України, як державний орган (*курсив* наш – А. Х.), виконує завдання та функції держави з управління архівною справою та діловодством, забезпечує облік, збереженість документів Національного архівного фонду загальнодержавного значення свого профілю і використання відомостей, що в них містяться» [12]. Пізніше зміни до Положення в 2016 році прибрати визначення центральних державних архівів як державних органів, натомість не визначивши взагалі їх організаційно-правової форми: установа, організація, підприємство тощо [13]. Таким чином, формально адміністративно-правовий статус центральних державних архівів із внесенням змін до положень не мав би мати колізій із ухваленням на той час новим Законом України «Про державну службу». Водночас були не вирішені колізійні протиріччя щодо спеціального архівного закону. Відсутність чітко визначеної організаційно-правової форми центральних державних архівів негативно вплинуло і на визначення їх адміністративно-правового статусу.

Розв'язати цю проблему, на наш погляд, можна шляхом підготовки та ухвалення підзаконного акту, зокрема рівня постанови КМУ з визначенням статусу посадових осіб центральних державних архівів як державних службовців та врегулювання колізій права.

Законодавче поле дозволяє реалізувати ліквідацію центральних державних архівів як установ та, одночасно, утворити їх бази з правонаступництвом між регіональними територіальними органами Державної архівної служби України, що чітко поширить дію положень Закону України «Про державну службу» на їх посадових осіб та до того ж покращити керованість і належне урядування державних архівів.

Крім того, відповідно до абзацу першого частини першої статті 21 Закону України «Про центральні органи виконавчої влади», територіальні органи цен-

трального органу виконавчої влади утворюються Кабінетом Міністрів України [5], а згідно з абзацом першим частини третьої статті 21 цього Закону, положення про них затверджується центральним органом виконавчої влади, що узгоджується з положеннями частин першої та третьої статті 25 Закону про НАФ [3]. Тобто норми цього Закону чітко узгоджуються з нормами архівного законодавства, зокрема в частині процедур утворення, перетворення та ліквідації центральних державних архівів.

Утворення міжрегіональних територіальних органів Державної архівної служби може бути реалізовано в межах граничної чисельності персоналу центральних державних архівів, які ліквіднуються. Проект такої постанови вже був розглянутий і в цілому схвалений 15 серпня 2022 року на спільному засіданні Громадської та Науково-експертної рад при Державній архівній службі. Науковці, експерти, представники громадськості, тобто основні стейкхолдери в цілому і по суті підтримали запропоновані зміни, основна дискусія мала відношення до потреби та варіантів перейменування центральних державних архівів уже як міжрегіональних територіальних органів Державної архівної служби України. Зокрема, дискутувалась можливість заміни в назвах словосполучення «центральный державний архів» на «національний архів» відповідного профілю (історичний, технічний, аудіовізуальний тощо). Водночас подібні новели не узгоджуються з нормами чинного архівного закону і можуть бути реалізовані після ухвалення нового спеціального закону, де поняття «національні архіви» може бути застосоване поряд з іншими запропонованими новими дефініціями на кшталт «національні архівні інформаційні ресурси» тощо [14].

З метою створення нормативного підґрунтя для функціонування центральних державних архівів як міжрегіональних територіальних органів Державної архівної служби, необхідно також внести відповідні зміни в додаток 1 до Постанови Кабінету Міністрів України від 05 квітня 2014 року № 85 «Деякі питання затвердження граничної чисельності працівників апарату та територіальних органів центральних органів виконавчої влади, інших державних органів» [10] та Положення про Державну архівну службу України, затвержену постановою Кабінету Міністрів України від 21 жовтня 2015 року № 870 [11].

Додатково зазначаємо, що державними службовцями є, зокрема, посадові особи місцевих державних архівних установ, які, згідно з частиною першою статті 28 Закону про НАФ, створюються в порядку, передбаченому законом, для зберігання документів Національного архівного фонду, що мають місцеве значення, та здійснення управління архівною справою і діловодством на відповідній території [7]. Місцеві державні архівні установи (державні архіви областей, архівні відділи райдержадміністрацій) є структурними підрозділами місцевих державних адміністрацій (частина третя статті 28 Закону про НАФ). Отже, мова йде про приведення у відповідність положень центральних і місцевих державних архівів.

До того ж утворення міжрегіональних територіальних органів Державної архівної служби на базі центральних державних архівів із збереженням функціоналу та правонаступництва установ чітко вкладається в стратегічні плани

Укрдержархіву щодо покращення адміністрування архівних інформаційних ресурсів [14, с. 255; 15; 16] та розбудови галузевої вертикалі державних архівів в Україні. Так планується переорганізування державних архівів областей зі структури місцевих адміністрацій до сфери управління Державної архівної служби України. У майбутньому структура державних архівів України може містити систему міжрегіональних територіальних органів, утворених на базі центральних державних архівів і територіальних органів, сформованих на базі державних архівів відповідних областей.

Висновки. Отже, після ухвалення в 2015 році Закону України «Про державну службу» не було забезпечено приведення у відповідність до законодавчих новел нормативно-правових актів архівного законодавства, що спричинило появу колізійних норм та невизначеності в адміністративно-правовому статусі центральних державних архівів України. Колізія між нормами двох спеціальних законів, що регулюють функціонування архівів та державної служби, відповідно, може бути вирішена змінами до підзаконних актів у галузі архівної справи. Тому підготовка та ухвалення підзаконного акту з визначенням статусу посадових осіб центральних державних архівів як державних службовців зможе врегулювати цю проблему. Крім того, існує необхідність в ухваленні нового спеціального закону, де поняття «національні архіви» може бути застосоване поряд з іншими запропонованими новими дефініціями на кшталт «національні архівні інформаційні ресурси» тощо.

З метою створення нормативного підґрунтя для функціонування центральних державних архівів як міжрегіональних територіальних органів Державної архівної служби, необхідно також внести відповідні зміни в додаток 1 до Постанови Кабінету Міністрів України від 05 квітня 2014 року № 85 «Деякі питання затвердження граничної чисельності працівників апарату та територіальних органів центральних органів виконавчої влади, інших державних органів» та Положення про Державну архівну службу України, затверджену постановою Кабінету Міністрів України від 21 жовтня 2015 року № 870.

Існує необхідність у приведенні у відповідність положень центральних і місцевих державних архівів. У майбутньому структура державних архівів України може містити систему міжрегіональних територіальних органів, утворених на базі центральних державних архівів і територіальних органів, сформованих на базі державних архівів відповідних областей.

Використані джерела:

1. Матяш І. Б. Проекти архівної реформи: основні положення та спроби втілення / І. Матяш. *Архіви України*. 2008. № 1-2. С. 22-38.
2. Новохатський К. Гуманітарна місія архівів і реформування архівної справи в Україні / Константи: Альманах соціальних досліджень / Ред.: В. К. Коробов, А. В. Карпова, В. Н. Крижановський; Державний архів Херсонської області. №1(12).С. 5-9. Херсон, 2006.
3. Палієнко М.Г. Українські архіви, війна та збереження національної ідентичності / М. Г. Палієнко. *Архіви України*. 2022. № 1 (330). С. 12-38.

4. Калакура Я.С. Українська архівна наука у викликах війни та цифровізації інформаційних ресурсів архівів / Я.С. Калакура. *Архіви України*. 2022. № 4 (333). С. 19-45.

5. Про оптимізацію системи центральних державних архівів: Постанова КМУ від 28.06.2022 р. № 732. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/732-2022-п>. (дата звернення: 03.01.2023).

6. Хромов А. В. Оптимізація системи центральних державних архівів України в умовах війни. А. В. Хромов. *Архіви України*. 2022. Вип. 1 (330). С. 103-114.

7. Про Національний архівний фонд та архівні установи: Закон України від 24.12.1993 р. № 3814-ХІІ (зі змінами). URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3814-12>. (дата звернення: 03.01.2023).

8. Про державну службу : Закон України від 10.12.2015 № 889-VIII (зі змінами). URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/889-19#Text>. (дата звернення: 03.01.2023).

9. Про центральні органи виконавчої влади: Закон України від 17.03.2011 р. № 3166-VI (зі змінами)[станом на 03.01.2023]. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3166-17>. (дата звернення: 03.01.2023).

10. Деякі питання затвердження граничної чисельності працівників апарату та територіальних органів центральних органів виконавчої влади, інших державних органів: Постанова КМУ від 05.04.2014 р. № 85 (зі змінами) [станом на 03.01.2023] URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/85-2014-п>. (дата звернення: 03.01.2023).

11. Про затвердження Положення про Державну архівну службу України: Постанова КМУ від 21.10.2015 р. № 870 (зі змінами) [станом на 03.01.2023] URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/870-2015-п>. (дата звернення: 03.01.2023).

12. Про затвердження Положення про Центральний державний історичний архів України, м. Київ: Наказ Міністерства юстиції України від 21.05.2012 р. № 761/5 [в редакції від 21.05.2012] URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0761323-12> [в редакції від 21.05.2012] (дата звернення: 03.01.2023).

13. Про внесення змін до Положення про Центральний державний історичний архів України, м. Київ: Наказ Міністерства юстиції України від 29.12.2016 р. № 3910/5. URL : https://old.archives.gov.ua/Law-base/Minjust/cdiak_2016.pdf. [станом на 04.01.2023] (дата звернення: 03.01.2023)

14. Левченко Л. Л., Попова Л. М., Хромов А.В. Національні архівні інформаційні ресурси: правові засади реформування архівної справи. *Вісник Луганського державного університету внутрішніх справ імені Е.О. Дідоренка*. 2021. № 1 (93). С. 249-263.

15. Попова Л. М., Хромов А. В. Система та структура адміністративно-правового статусу державних архівів в Україні. *Інноваційні підходи до розвитку управління : колективна монографія*; загал. ред. д-ра екон. наук, проф. Н. Е. Аванасової. Харків: ФОП Мезіна В. В., 2022. С. 179-207. URL : https://kmpa.kh.ua/files/monographies/2022/Innovatsiyni_pidkhody_do_rozvytku_upravlinnya.pdf#page=180.

16. Попова Л. М., Хромов А. В. Повноваження та завдання центральних державних архівів. *Аспекти безпеки державного сектору: управління та публічне адміністрування в процесі державно-приватного партнерства* : матеріали Всеукр. наук.-практ. інтернет-конф. (м. Харків, 19 жовт. 2021 р.) Харків, 2021. С. 5-11. URL : https://kmpa.kh.ua/files/collections/2021.10.19.Aspekty_bezpeky_derzhanogo_sektoru_Zbirnyk_nauk_st.pdf.

References:

1. Matiash, I. B. (2008) Proekty arkhivnoi reformy: osnovni polozhennia ta sprobly vtilennia / I. Matiash. *Arkhivny Ukrainy - Archives of Ukraine*, 1-2, 22-38. [in Ukrainian].

2. Novokhatskyi, K. (2006) Humanitarna misiia arkhiviv i reformuvannia arkhivnoi spravy v Ukraini / Konstanty: Almanakh sotsialnykh doslidzhen / V. K. Korobov, A. V. Karpova, V. N. Kryzhanovskiy (Eds.) ; *Derzhavnyi arkhiv Khersonskoi oblasti - State archive of the Kherson region, 1(12)*, 5-9. Kherson. [in Ukrainian].

3. Paliienko, (2022) M. H. Ukrainski arkhivy, viina ta zberezhennia natsionalnoi ide-ntychnosti / M. H. Paliieho. *Arkhivy Ukrainy - Archives of Ukraine,1 (330)*, 12-38. [in Ukrainian].

4. Kalakura Ya. S. Ukrainska arkhivna nauka u vyklykakh viiny ta tsyfrovizatsii informatsiinykh resursiv arkhiviv / Ya.S. Kalakura. *Arkhivy Ukrainy,2022. № 4 (333)*. S. 19-45. Pro optymizatsiiu systemy tsentralnykh derzhavnykh arkhiviv: Postanova KMU vid 28.06.2022. № 732. (2022) [stanom na 03.01.2023]. N. p. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/732-2022-p>. [in Ukrainian].

5. Pro optymizatsiiu systemy tsentralnykh derzhavnykh arkhiviv: Postanova KMU vid 28.06.2022. № 732. (2022) [stanom na 03.01.2023]. N. p. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/732-2022-p>. [in Ukrainian].

6. Khromov, A. V. (2022) Optymizatsiia systemy tsentralnykh derzhavnykh arkhiviv Ukrainy v umovakh viiny. A.V.Khromov. *Arkhivy Ukrainy – Archives of Ukraine,ussue 1(330)*, 103-114. [in Ukrainian].

7 Pro Natsionalnyi arkhivnyi fond ta arkhivni ustanovy: Zakon Ukrainy vid 24.12.1993. № 3814-XII (zi zminamy) (1993) [stanom na 03.01.2023] N. p. URL : [://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3814-12](https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3814-12). [in Ukrainian].

8. Pro derzhavnu sluzhbu : Zakon Ukrainy vid 10.12.2015 № 889-VIII (zi zminamy) (2015) N. p. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/889-19#Text>. [in Ukrainian].

9. Pro tsentralni orhany vykonavchoi vlady: Zakon Ukrainy vid 17.03.2011. № 3166-VI (zi zminamy) (2011) [stanom na 03.01.2023]. N. p. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3166-17>. [in Ukrainian].

10. Deiaki pytannia zatverdzhennia hranychnoi chyselnosti pratsivnykiv aparatu ta terytorialnykh orhaniv tsentralnykh orhaniv vykonavchoi vlady, inshykh derzhavnykh orhaniv: Postanova KMU vid 05.04.2014. № 85 (zi zminamy). (2014) [stanom na 03.01.2023]. N. p. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/85-2014-p>. [in Ukrainian].

11. Pro zatverdzhennia Polozhennia pro Derzhavnu arkhivnu sluzhbu Ukrainy: Postanova KMU vid 21.10.2015. № 870 (zi zminamy). (2015) [stanom na 03.01.2023]. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/870-2015-p> [in Ukrainian].

12. Pro zatverdzhennia Polozhennia pro Tsentralnyi derzhavnyi istorychnyi arkhiv Ukrainy, m. Kyiv: Nakaz Ministerstva yustytzii Ukrainy vid 21.05.2012 . № 761/5. (2012) N. p. [v redaktsii vid 21.05.2012]. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0761323-12>. [in Ukrainian].

13. Pro vnesennia zmin do Polozhennia pro Tsentralnyi derzhavnyi istorychnyi arkhiv Ukrainy, m. Kyiv: Nakaz Ministerstva yustytzii Ukrainy vid 29.12.2016 . № 3910/5. (2016) [stanom na 04.01.2023]. N. p. URL : https://old.archives.gov.ua/Law-base/Minjust/cdiak_2016.pdf. [in Ukrainian].

14. Levchenko, L. L., Popova, L. M., Khromov, A. V. (2021) Natsionalni arkhivni informatsiini resursy: pravovi zasady reformuvannia arkhivnoi spravy / L. L. Levchenko, L. M. Popova, A. V. Khromov. *Visnyk Luhanskoho derzhavnoho universytetu vnurishnykh sprav imeni E.O. Didorenka - Bulletin of the Luhansk State University of Internal Affairs named after E.O. Didorenko,1(93)*, 249-263. [in Ukrainian].

15. Popova, L. M., Khromov, A. V. (2022) Systema ta struktura administratyvno-pravovoho statusu derzhavnykh arkhiviv v Ukraini. *Innovatsiini pidkhody do rozvytku upravlinnia : kolektyvna monohrafiia -Innovative approaches to management development: a collective monograph*, 179-207. N. E. Avanesova (Ed.). Kharkiv: FOP Mezina V. V. URL: https://kmpa.kh.ua/files/monographies/2022/Innovatsiyni_pidkhody_do_rozvytku_upravlinnia.pdf#page=180. [in Ukrainian].

16. Popova, L. M., Khromov, A. V. (2021) Povnovazhennia ta zavdannia tsentralnykh derzhavnykh arkhiviv. *Aspekty bezpeky derzhav noho sektoru: upravlinnia ta publichne administruvannia v protsesi derzhavno-pryvatnoho partnerstva :materialy Vseukr. nauk.-prakt. internet-konf., m. Kharkiv, 19 zhovt. 2021 r.-Aspekty bezpeky derzhavnoho sektoru: upravlinnia ta publichne administruvannia v protsesi derzhavno-pryvatnoho partnership: materialy Vseukr. nauk.-prakt. internet conference, m. Kharkiv, 19 zhovt. 2021 r., 5-11*. Kharkiv. URL : https://kmpa.kh.ua/files/collections/2021.10.19.Aspekty_bezpeky_derzhanogo_sektoru_Zbirnyk_nauk_st.pdf. [in Ukrainian].

Стаття надійшла до редколегії 10.01.2023

Khromov A., *Candidate of Historical Sciences,
Head of the State Archival Service of Ukraine (Kyiv, Ukraine)*

THE PROBLEM OF DETERMINING THE ADMINISTRATIVE AND LEGAL STATUS OF THE CENTRAL STATE ARCHIVES OF UKRAINE

In the conditions of Russia's military aggression against Ukraine and the legal regime of martial law in the country, the issue of ensuring proper governance and effective administration of the work of state institutions is extremely important. This is especially relevant for the system of central state archives, which combine the functionality of cultural institutions, authorities and archival institutions. The purpose of the research is to identify shortcomings in the current organizational and legal form of the central state archives as archival institutions and to provide the author's vision of the administrative and legal status of the central state archives of Ukraine. To study the administrative-legal status of the central state archives, to determine the problematic issues of their proper administration and ways of development, general scientific and special-legal methods were used: description and analysis, chronological (historical), comparative-legal, formal-legal and logical-legal.

First of all, the optimization of the system of central state archives from 9 to 7 institutions was due to the challenges of wartime, the reduction of funding of the public sector in general and the archival industry in particular. Preparation for the approval of the provisions of the newly formed central state archives once again emphasized the presence of conflicts of law in the field of organizing the work of the staff of the central state archives and the lack of legal certainty of the organizational and legal form of these institutions. Moreover, the current legislative framework contains a contradiction of norms, when central state archives as archival institutions have officials on staff, to whom the legislation on civil service should be extended. At the same time, special legislation on civil service excludes the possibility of its existence in state institutions. So, the result of the study is to reveal the existence of a legal conflict between the norms of special archival legislation and legislation on civil service, the need and ways of resolving conflicting practices are determined.

Conclusions. It has been established that after the adoption of the Law of Ukraine "On Public Service" in 2015, it was not ensured that normative and legal acts of archival legislation were brought into line with legislative amendments, which caused the emergence of conflicting norms and uncertainty in the administrative and legal status of the central state archives of Ukraine. The conflict between the norms of two special laws (which regulate the functioning of archives and civil service, respectively) can be taken into account by changes to by-laws in the field of archival matters.

Keywords: administrative and legal status, central state archives, public service, public administration.